

UCHWAŁA NR/2026
RADY GMINY KAWĘCZYN
z dnia 2026 roku
w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji "Gminnego Programu Opieki
nad Zabytkami Gminy Kawęczyn na lata 2024 — 2027"
za lata 2024-2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) w związku z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2024 r. poz. 1292) uchwala się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się sprawozdanie Wójta Gminy Kawęczyn z realizacji „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Kawęczyn na lata 2024 – 2027” za lata 2024-2025 jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kawęczyn.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Kawęczyn
Łukasz Mila

UZASADNIENIE DO UCHWAŁY NR...../ 2026

RADY GMINY KAWĘCZYN

z dnia 2026 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Gminnego Programu
Opieki nad Zabytkami Gminy Kawęczyn na lata 2024 — 2027”
za lata 2024-2025**

Gmina, zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) w zakresie zadań własnych realizuje sprawy dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Zgodnie z wymogami art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2024 r. poz. 1292) Wójt zobowiązany jest do sporządzania co dwa lata sprawozdań z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami i przedstawiania ich Radzie Gminy.

Wykonanie tego sprawozdania, zostało poprzedzone oceną poziomu realizacji programu, w tym wykonania zadań przyjętych do realizacji w czteroletnim okresie obowiązywania gminnego programu opieki nad zabytkami oraz efektywność ich wykonania.

Sprawozdanie ma na celu analizę efektywności i określenie zasadności kierunków działań przyjętych w programie w kontekście zmieniających się uwarunkowań prawnych, ekonomicznych i społecznych. Pomoże ono ocenić realizację działań oraz przyjęte rozwiązania formalno-finansowe i w efekcie sformułować wnioski na potrzeby kolejnego programu oraz innych gminnych dokumentów strategicznych.

Przewodniczący Rady Gminy Kawęczyn
Łukasz Miła

Kawęczyn, dnia 2026 r.

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI „GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD
ZABYTKAMI GMINY KAWĘCZYN NA LATA 2024-2027”
za lata 2024-2025**

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) Gmina Kawęczyn posiada opracowany Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2024- 2027, który został przyjęty Uchwałą Nr IX/44/2024 Rady Gminy Kawęczyn z dnia 30 października 2024 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Kawęczyn na lata 2024–2027 (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 26.11.2024 r., poz. 9605).

Art. 87 ust. 5 niniejszej ustawy stanowi, że z realizacji programów Wójt sporządza co 2 lata sprawozdanie, które następnie przedstawia radzie gminy. Zatem niniejsze sprawozdanie obejmuje 2 lata tj. rok 2024 i 2025.

Podstawowe cele programu opieki nad zabytkami zostały określone w art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami określa kierunki i działania podejmowane przez gminę, mające na celu szeroko podjętą ochronę dziedzictwa kulturowego. Opieka nad zabytkami stanowi jeden z obszarów działania dla władz lokalnych. W okresie sprawozdawczym, za pomocą dostępnych i możliwych instrumentów prawnych, finansowych i społecznych były podejmowane działania, które miały na celu zachowanie dziedzictwa kulturowego na terenie Gminy Kawęczyn.

Celem programu opieki nad zabytkami Gminy Kawęczyn jest realizacja trzech priorytetów:

- 1) zarządzanie dziedzictwem kulturowym gminy;
- 2) ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego wraz z otoczeniem,
- 3) promocja i popularyzacja dziedzictwa kulturowego.

Wykaz zabytków Gminy Kawęczyn został zamieszczony w załącznikach nr 2-5 „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Kawęczyn na lata 2024-2027”.

Dla priorytetu I – Zarządzanie dziedzictwem kulturowym gminy Kawęczyn, przyjmuje się następujące wskaźniki oceniające poziom realizacji programu opieki nad zabytkami:

- **zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania, w którym zrealizowano następujące zadania:**

1) w przypadku uchwalania nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniano postulaty ochrony dziedzictwa kulturowego.

W badanym okresie sprawozdawczym Gmina Kawęczyn przyjęła następujące MPZP:

- w sprawie uchwalenia "Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Kowale Pańskie-Kolonia - Strefa inwestycyjna (Uchwała Nr LXXVI/502/2024 Rady Gminy Kawęczyn z dn. 28.02.2024 r.)
- w sprawie uchwalenia "Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w miejscowości Milejów" (Uchwała Nr LXXVI/501/2024 Rady Gminy Kawęczyn z dn. 28.02.2024 r.).

Paragraf 6 tych uchwał zawiera następującą treść: *W obszarze objętym planem ustala się zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.* Plan ten był konsultowany z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

2) podjęto starania o pozyskanie środków zewnętrznych na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków i udzielono dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków, położonych na terenie Gminy Kawęczyn w 2024 r. tj.:

* „Remont kaplicy cmentarnej w Głuchowie” - kwota udzielonej dotacji 156.025,50 zł przyznana na mocy uchwały nr:

- LXXV/493/2024 RADY GMINY KAWĘCZYN z dnia 29 stycznia 2024 r. w sprawie udzielenia dotacji Parafii Rzymsko-Katolickiej Św. Macieja Apostoła w Głuchowie na realizację zadania pn. „Remont kaplicy cmentarnej w Głuchowie” w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków

- i uchwały nr X/52/2024 RADY GMINY KAWĘCZYN z dnia 4 grudnia 2024 r. w sprawie zmiany uchwały nr LXXV/493/2024 Rady Gminy Kawęczyn z dnia 29 stycznia 2024 r. w sprawie udzielenia dotacji Parafii Rzymsko-Katolickiej Św. Macieja Apostoła w Głuchowie na realizację zadania pn. „Remont kaplicy cmentarnej w Głuchowie” w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków

* „Prace konserwatorsko-restauratorskie przy stolarce drzwiowej w kościele parafialnym pw. św. Andrzeja Apostoła w Tokarach Pierwszych” – kwota dotacji 180.546,78 zł przyznanej na podstawie uchwały nr:

– LXXVII/512/2024 RADY GMINY KAWĘCZYN z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie udzielenia dotacji Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. Św. Andrzeja Apostoła w Tokarach Pierwszych na realizację zadania pn. „Prace konserwatorsko-restauratorskie przy stolarce drzwiowej w kościele parafialnym pw. św. Andrzeja Apostoła w Tokarach Pierwszych” w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków

- i uchwały NR X/53/2024 RADY GMINY KAWĘCZYN z dnia 4 grudnia 2024 r. w sprawie zmiany uchwały nr LXXVII/512/2024 Rady Gminy Kawęczyn z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie udzielenia dotacji Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. Św. Andrzeja Apostoła w Tokarach Pierwszych na realizację zadania pn. „Prace konserwatorsko-restauratorskie przy stolarce drzwiowej w kościele parafialnym pw. św. Andrzeja Apostoła w Tokarach Pierwszych” w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

* wykonanie „Remontu budynku Ośrodka Zdrowia w Tokarach Pierwszych” – w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. Wartość zadania wyniosła 693.878,84 zł.

3) 11.03.2024 r. podpisano porozumienie z Wojewodą Wielkopolskim w sprawie powierzenia obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych, które obejmowało wymianę nagrobka Franciszka Dębińskiego zamordowanego przez Niemców w 1939 r., zlokalizowanego na cmentarzu parafialnym w Głuchowie, zgodnie ze wzorem nagrobka na grób wojenny dla województwa wielkopolskiego. Wartość zadania 14.500 zł, w tym dotacja Wojewody Wielkopolskiego – 12.500,00 zł,

4) gmina ma opracowany plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

Dla priorytetu II: Ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego wraz z otoczeniem przyjmuje się następujące wskaźniki oceniające poziom realizacji programu opieki nad zabytkami:

- **prowadzenie Gminnej Ewidencji Zabytków:**

1) Gmina Kawęczyn prowadzi Gminną Ewidencję Zabytków – zabytki poddawane są oględzinom. W styczniu 2025 r. w wyniku przeprowadzonych oględzin stanu zabytków ujętych w gminnej ewidencji zabytków, włączono do gminnej ewidencji zabytki, które znajdowały się w Wojewódzkiej ewidencji zabytków tj.:

- zespół dworsko-parkowy w Chocimiu
- zespół dworsko-parkowy w Kawęczynie
- zespół dworsko-parkowy w Żdżarach

Wyłączono z GEZ zabytki, które utraciły swoją wartość zabytkową, historyczną tj.

- Marianów 9 (budynek mieszkalny)
- Marianów 18 (budynek mieszkalny)
- Tokary Drugie 16 (budynek mieszkalny)

2) projekty decyzji o ustalenie warunków zabudowy/lokalizacji celu publicznego, na których znajdują się obiekty wpisane do GEZ, są każdorazowo wysyłane do uzgodnienia z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Poznaniu, Delegatura w Koninie.

Dla priorytetu III: Promocja i popularyzacja dziedzictwa kulturowego

przyjmuje się następujące wskaźniki oceniające poziom realizacji programu opieki nad zabytkami:

- **Edukacja i popularyzacja wiedzy o dziedzictwie kulturowym:**

- współpraca z Kołem Miłośników i Tradycji Regionu w Kawęczynie oraz z oddziałem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Sieradzu
- W 2024 roku Kwartalniku nr 3/155/2024/XXXIX oraz 4/156/2024/XXIX „Na sieradzkich szlakach” znalazły się artykuły dotyczące rysu historycznego Gminy Kawęczyn oraz najważniejszych zabytków;
- 16.07.2024 r. podczas półkolonii organizowanych przez gminę Kawęczyn, dzieci poznały historię dworu w Kawęczynie oraz odwiedziły zespół dworsko-parkowy w Kawęczynie, gdzie odbyły się zajęcia plastyczne;
- 19.11.2024 r. odbył się wykład o zabytkach dla koła historyków pn. „Kościoły Gminy Kawęczyn” prowadzony przez Dyrektora Muzeum Miasta Turku;
- 23.07.2025 r. odbył się rajd szlakiem bocianich gniazd zorganizowany przez LGD TUR, podczas którego Alina Bartosik- przewodniczka, przybliżyła uczestnikom historię dworu w Kawęczynie i losy jego właścicieli - rodziny Młodzianowskich;
- podczas Dożynek Gminno-Parafialnych w Kawęczynie w dniu 17.08.2025 r. Koło Miłośników Dziejów i Tradycji Regionu w Kawęczynie we współpracy z Gminą Kawęczyn przygotowało wystawę poświęconą rodzinie Młodzianowskich, właścicielom dworu w Kawęczynie. Podczas uroczystości rozdawano foldery dot. historii dworu.
- w dniu 15.10.2025 r. na sali posiedzeń w Urzędzie Gminy w Kawęczynie odbyło się „Spotkanie z rodziną Młodzianowskich” – właścicielami dworu w Kawęczynie.

Prelekcja połączona była z wystawą. Spotkanie skierowane do mieszkańców Gminy Kawęczyn poprowadziła Alina Bartosik- regionalistka, edukator, członkini Koła Miłośników Dziejów i Tradycji Regionu w Kawęczynie.

- co roku organizowane są obchody rocznicy upamiętniającej mord w Głuchowie i Wilczkowie, którego dopuścili się 9 września 1939 roku żołnierze Wehrmachtu.

- corocznie organizowane są uroczystości upamiętniające rocznice Uchwalenia Konstytucji 3 Maja oraz rocznice odzyskania przez Polskę Niepodległości. W trzech parafiach na terenie gminy tj. w Głuchowie, Kowalach Pańskich i Tokarach Pierwszych odbywają się msze święte w intencji Ojczyzny oraz składane są kwiaty pod pamiątkowymi tablicami. Kwiaty składają delegacje: samorządu gminy, przedstawicieli jednostek organizacyjnych oraz stowarzyszeń z terenu gminy.

- 08.06.2025 r. odbył się koncert z okazji 1000-lecia Królestwa Polskiego w zabytkowym kościele w Tokarach Pierwszych.

- Gmina Kawęczyn organizuje od 2000 r. „Konkurs Wiedzy o Gminie Kawęczyn” kierowany do dzieci i młodzieży. Konkurs popularyzuje gminę oraz jej zabytki. Uczestnicy podzieleni są na dwie grupy wiekowe: dzieci ze szkół podstawowych z klas IV-VI i młodzież z klas VII-VIII. Każda grupa rozwiązuje test wiedzy, składający się z pytań otwartych i testu wyboru.

- Gmina Kawęczyn udostępnia informacje, które napływają do urzędu w wyżej wymienionym zakresie na stronie www.kaweczyn.pl.

- Informacje o zaplanowanych środkach dotacyjnych dostępne były w uchwałach budżetowych, które są zamieszczane w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Kawęczyn oraz w miesięczniku Kawęczyniak.

Na podstawie analizy informacji zawartych w niniejszym sprawozdaniu można stwierdzić, że w latach 2024-2025 cele zawarte w „Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Gminy Kawęczyn na lata 2024-2027” były realizowane w miarę możliwości dostępnych środków prawnych, ekonomicznych i finansowych.

Wójt Gminy Kawęczyn

Jan Gruca